N°. 2647

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. franko te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

ZATURDAG 12 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 Januarij.

Wij weten nu, dat we eene nieuwe proef van April-beweging te wachten hebben. Het is eene beleefdheid geweest van die ze voorbereiden, dat ze vooraf een elk gewaarschuwd hebben. In April 1853 heeft men die beleefdheid niet gehad. Toen overviel die beweging de Regering als een orkaan, die plotseling komt opzetten aan een onbewolkten hemel. Vriend en vijand van de beweging schenen verrast, en velen van die er deel aannamen, hadden reeds gehandeld vóór zij de volkomene bewustheid hadden van hetgeen er plaats vond. Die verrassing maakte bij de leiders der beweging deel uit van hun plan. Zij was een der middelen, waarop men ter bereiking van het doel, den val van 't ministerie-Thorbecke, gerekend had. Men had te dien einde de kerkelijke hierarchie rustig laten komen, zonder eene enkele poging te doen om hare komst te verhinderen of zelfs te bemoeijelijken. Maar men was er op voorbereid, om, zoodra zij zou gekomen zijn, er gebruik van te maken als een middel, waardoor men het ministerie-Thorbecke zou afbreken en een reaktie beginnen. Wij hadden dat verwacht juist om de stille rust, waarmede de heethoofden van de beroerings-partij de hierarchie verbeidden. Wij behoorden alzoo niet onder de verrasten, en duidden daarvan dan ook onmiddelijk de strekking aan.

Dan, bij de beweging, die ons thans als in aantogt is aangekondigd, zal men anders te werk gaan. Men zal noch den Koning, noch de Regering, noch het volk overvallen. Integendeel, men heeft ieder vooruit gezegd wat er gebeuren moet. Een elk kan zich alzoo daarop voorbereiden en bij tijds maatregelen nemen, naar gelang hij 't nuttig zal oordeelen. In zoo verre is de quæstie goed opgezet, als dat ooit van eene dusdanige volks-beweging gezegd mag worden, hetgeen wij betwijfelen. Want het veroorzaken van volks-bewegingen door kerkelijke motieven en tot politieke doeleinden is altijd eene slechte daad, waarbij eene goede qualifikatie niet te pas komt.

Dan, behalve dat de toekomende beweging luide en lang vooruit is aangekondigd, is er nog eene andere omstandigheid, die de voorspelde beweging van de April-beweging onderscheidt, namelijk deze, dat men thans met open kaart speelt omtrent het doel der beweging. In April 1853 werd de beweging wel gerigt tegen Thorbecke; maar daarmedê kwam men eerst voor den dag toen de beweging in vollen gang was. Thans zal men opregter te werk gaan. Men heeft het reeds over de daken verkondigd, dat het thans om het ministerie-van Hall te doen is. De heer Groen heeft reeds in zijn *Nederlander* gezegd, die al geruimen tijd dood en begraven is, dat een ministerie, dat niet heen wil gaan, lang blijft. Men ziet hoe ook hier weer de heer Groen de toongever is geweest van het *mot d'ordre*, dat de beweging leiden zal, ofschoon zulks niet zal verhinderen, dat de heer Groen zich daaraan de handen wascht, gelijk Pilatus, als zij eene rigting neemt, die hem niet wenschelijk schijnen zal.

Intusschen zal de verwachte beweging daarin met de April-beweging overeenkomen, dat een politiek doel wordt nagejaagd door kerkelijke motieven, waarbij de predikanten gebezigd worden als nood-klokluiders.

Natuurlijk zullen wij, Katholieken, weêr tot wrijfpaal dienen, waarop de hoornen der volks-beweging worden gescherpt. Te dien einde heeft men ons reeds tot Koning- en landverraders verklaard in de bladen, die geacht kunnen worden organen te zijn van de hoofdleiders der beweging. Een van de bitterste verwijten tegen het ministerie gedaan komt hierop neêr, dat het ministerie ondersteund wordt door Katholieken, dat is door landverraders. De *Nieuwsbode* plagt in den beginne niets te ontzien in zijne lasterlijke beschuldigingen tegen de Katholieken. Later evenwel heeft hij eenig water gegoten in den gistenden wijn, van den haat, dien hij te drinken geeft. Wat de *Fakkel* levert met de *Amersfoortsche* is bekend. Het [illegible]*blad* slaat een anderen toon aan. Wat de *Nieuwsbode* [illegible] taal lastert, dat insinueert in hoffelijke taal [illegible] *Zondagsblad* van verre in vriendelijke houding, met zaamgebogene handen en toegeknepene oogen. Bij al deze bladen komt de polemiek neêr op den boozen [illegible], die gezegd wordt te bestaan, om het protestantsche Nederland onder het ultramontaansche Rome te brengen. De een zegt, dat het ministerie zulks begunstigt, de ander dat het daarbij lijdelijk blijft. Maar blijkbaar wordt het ministerie in beide gevallen even schuldig en even verwerpelijk voorgesteld. Het protestantsche Nederland moet in protestantschen zin geregeerd worden: dat is de oorlogskreet.

Intusschen, met redeneeringen maakt men geene volksbewegingen, zelfs niet als die redeneeringen slechts uit van haat gloeijende lastertaal bestaan. Daarmeê, met die lastertaal, wordt zij voorbereid. Maar om uit te barsten behoeft zij een feit, een feit waarin die lastertaal zich tot een aanschouwelijk voorwerp vormt. In de April-beweging had men het feit der invoering van de bisschoppelijke hierarchie aangegrepen. Thans biedt zich aan de menners der beweging het voorstel van wet op het onderwijs, waarin het door velen verlangde voorschrift gemist wordt, dat het onderwijs *Christelijk* zijn moet.

Het gemis van dat voorschrift zal benut worden op tweederlei wijze. Het zal genoemd worden een blijk van het zwichten der Regering voor den toeleg om Nederland onder Rome te brengen, volgens de valsche beschuldiging van de orthodoxe »*vrienden*," die de Katholieken boos genoeg achten om hetgeen kwaad is te doen, ten einde daaruit goed zou geboren worden, en de Katholieken voorstellen als begunstigers van het ongeloof opdat door het ongeloof eindelijk het geloof moge herleven. En dat argument der orthodoxe vrienden zal worden gebezigd door de *Fakkel*, die de bloed-theologie sinds lang over boord geworpen heeft, met den *Nieuwsbode*, die zijne geloofsleer bepaalt bij het enkel artikel, dat niemand zich mag plaatsen tusschen den *Nieuwsbode* en God almagtig; terwijl het tevens luide zal verkondigd worden door predikanten en schrijvers, die van den goddelijken Christus niet anders spreken dan zij doen van den goddelijken Plato. Ten anderen zal men met alle kracht slaan op het aanbeeld, dat niet slechts het protestantsche Nederland, maar zelfs het christelijk Nederland, wordt ten offer gebragt aan de zoogenaamde revolutionnaire theoriën van de Grondwet van 1848, als het werk van Thorbecke reeds gebrandmerkt. En men kan er op rekenen, dat de luidste slagen op dat aanbeeld zullen worden aangebragt juist door diegenen, die van hun protestantismus en van hunne christelijkheid niets hoegenaamd hebben overgehouden dan de benamingen.

Maar ook juist door dat feit zal de beweging gekarakterizeerd zijn, zelfs ten opzigte van degenen, die zich geloovig noemen, en in zulke hulp steun zoeken. Wij hebben niets te zeggen van degenen, die sinds lang opgehouden hebben christen te zijn, en de christelijke gezindheid des volks aanwenden tot politieke inzigten. Zij spelen eene rol, die in den *Tartuffe* van Molière is geschetst, en die er niet minder misdadig om is, omdat hij van het huisselijk gebied wordt overgebragt op dat van den Staat, van het bijzonder leven op het publieke.

Maar welke benaming te geven aan hen, die zich orthodox geloovig achten, en met behulp van ongeloovigen den godsdienstigen zin van het volk overprikkelen tot eene politieke beweging, in de hoop van iets daarbij te zullen winnen voor het orthodoxe geloof, dat is, die zelven zich schuldig maken aan het euvel, waarmede zij de Katholieken belasteren, en kwaad doen, opdat er goed uit volgen zou.

Van zulk eene beweging, zelfs als zij slaagt, hetgeen gansch niet zoo zeker is, als men voorgeeft, kan niets komen dan kwaad. Wij vreezen haar niet. Als zij voor iemand een graf graven dan zal het zijn vóór die er aan deel nemen.

Het weinig vermakelijke *Goudsch Kronijkske* was, blijkens zijn voorlaatste Nommer, tot het besluit gekomen, het publiek op een allerpotsierlijkst spektakel te vergasten. Met groot gedruisch kondigde het aan, dat het eene geregtelijke vervolging zou instellen tegen de redaktie van den *Tijd*, omdat de *Tijd* gezegd had, dat het »lasterlijk" is te spreken van den Keizer van Oostenrijk, als »van een onervaren knaap, die *landverraad* pleegde en zich de kroon van het hoofd liet nemen." Het *Goudsch Kronijkske* mogt Keizer Frans Jozef wel een landverrader schelden: de *Tijd* echter mogt zich daar niet aan storen en dat niet als lastertaal qualificeeren.

Ter overtuiging van dezulken, die twijfelen mogten of het *Goudsch-Kronijkske* wel inderdaad het dolle plan gevormd had, om den *Tijd* geregtelijk te vervolgen, laten wij hier de eigen woorden volgen, waarin het de ontworpene vertooning aankondigde. »De *Tijd* ging zelfs zóó ver, dus schreef het, van ons zelfs »lasterlijke taal" en »laster" toe te schrijven. Wij zullen de Redactie van dit blad ter verantwoording roepen over die *criminele* ['t is om het uit te schateren!] beschuldigingen, daar waar het behoort! Wij zullen aan de jezuiten-pers toonen, dat wij de *ware* vrijheid voorstaan, maar met kracht alle wettelijke middelen aangrijpen om paapschen overmoed te beteugelen en de Nederlandsche pers binnen de perken der welvoegelijkheid en betamelijkheid te houden."

Aldus het *Goudsch Kronijkske*. En vermeenende wat het voor had — waarom het ontveinsd? — maakten wij ons reeds niet weinig vrolijk met het vooruitzigt op het kolossale *fiasco*, dat dat dappere en strijdlustige *Kronijkske* zich voorbereidde.

Intusschen maakten wij ons te spoedig vrolijk. Eenige vrienden schijnen het *Kronijkske* aan 't verstand gebragt te hebben, dat het nu waarlijk al te dol te werk ging en dat het druk bezig was met zijne eigene drieguldens zijn glazen in te gooijen. En het *Kronijkske*, tot bezinning gekomen, schijnt daar ten laatste zelf van overtuigd te zijn geworden, blijkens zijn laatste Nommer, waar het met eene sprekende letter — opdat toch elk en een ieder zou zien hoe kluchtig het zich ten toon stelt — aankondigt, dat het »aan het verlangen zijner vrienden voldoet," die er op aandringen, dat »het afzie van zijne vervolging tegen *de Tijd*, wegens hare beschuldiging van laster"..... »Voor ditmaal dan, zoo besluit het *Kronijkske*, houde *de Tijd* zich voor gewaarschuwd. Zij mag aan Protestanten dank weten voor hunne gematigdheid."

't Kan niet onzinniger. Begrijpt het *Kronijkske* dan niet eens, dat wij aan zijne vrienden geen dank verschuldigd zijn? Wij hadden niets bij de klucht, welke het wilde opzetten, kunnen verloren hebben; wij zouden niet uitgefloten zijn geworden door de toeschouwers. Maar is het *Kronijkske* er op dit oogenblik wel heel zeker van, dat, tenzij zijne gematigde vrienden hem tegen hadden gehouden, het geen *salto mortale* zou gemaakt hebben?

Na het bovenstaande geschreven te hebben, komt ons de *Arnhemsche Courant* van gisteren ter hand. Ziehier wat zij schrijft naar aanleiding van het grappig besluit van het *Kronijkske* om eene vervolging tegen den *Tijd* in te stellen:

»Het is een pijnlijk en akelijk gevoel als men soms tot in de ziel bewogen met het lot zijner natuurgenooten eene bewaarplaats van waanzinnigen binnentreedt, en men zich dan, zijns ondanks, toch een lach voelt afpersen door de buitensporigheden die het oog treffen.

»Dat akelige gevoel beving ons bij het lezen van zoo kolossale dwaasheid. Arme, verdoolde en verbijsterde redaktie van het *Kronijkske* leg een wijle de pen neder en volg onzen welgemeenden raad; — neem dagelijks behoorlijke calmantia; schaf u een wetboek aan en bestudeer dat vlijtig; zoek den hoogmoed des geestes, die u voorspiegelt, dat gij alleen en in alles de *waarheid* in pacht hebt, en het *ware* kent, te fnuiken en houd huisarrest tot dat een ervaren arts u den pols heeft gevoeld, en u verzekerd heeft dat gij u kunt vertoonen zonder u belagchelijk te maken.

»Maar waag het toch vooral niet met uwe klagt over die *criminele beschuldigingen* bij een officier van justitie te komen, — want bedenk, die heeren van het parquet zijn almede belast met het toezigt op de losloopende gekken en gij zoudt waarlijk gevaar loopen, dat mijnheer de officier in plaats van uwe klagt te hooren tegen u een requisitoir nam ten einde u te bezorgen ter plaatse, waar dit behoort."

Men leest in den *N. Noord-Brabander*:

»Wij kunnen heden het arrest [illegible] het geregtshof van Noord-Braband [illegible]

van den eerw. heer van Moorsel c. s., wegens het houden der processie te Meerenveldhoven, in September 1855; en waarin Mr. Napoleon Sassen als advokaat voor Zijn Eerw. was opgetreden.

„Het Hof enz.

„Overwegende met betrekking tot de feiten den geïntimeerden ten laste gelegd, dat te dien aanzien in hooger beroep de stand van het geding niet is veranderd en mitsdien ook voor den Hove, door de bij het beklaagde vonnis aangenomene bewijsmiddelen wettig en overtuigend is bewezen, dat de geïntimeerden in den morgen van den 15den September 1855 in de dorpen Gestel en Veldhoven buiten de gebouwen en besloten plaatsen, door het houden van godsdienstige optogten en processiën, openbare godsdienst hebben uitgeoefend en dat zoodanige optogten van oudsher, althans van 1785, ten allen tijde zonder interruptie zijn gehouden, namelijk te Meerveldhoven, doch niet zoo als thans mede heeft plaats gehad op het grondgebied van Gestel.

„En ten aanzien van het ontslag der geïntimeerden van de regtsvervolging te dier zake, als zoude dat feit in casu noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding daarstellen;

„Overwegende dat het hooger beroep van het Openbaar Ministerie tegen die uitspraak zich hoofdzakelijk daarop grondt, dat om buiten de termen van artikel 9 der wet van 15 September 1853 (*Staatsblad*, N°. 102) te vallen, zoude dienen te zijn aangetoond, niet alleen eene bepaalde toelating of magtiging om godsdienstoefening buiten gebouwen en besloten plaatsen te Gestel en Veldhoven te houden, maar ook dat zoodanige godsdienstoefening, aldaar tijdens de afkondiging der grondwet van 1848 in gebruik was en tot op dat tijdstip zonder interruptie in gebruik was gebleven.

„Overwegende, dat de appellant tot staving dier bewering zich beroept op de handelingen, welke bij de voordragt van art. 167 der grondwet tusschen 's Lands regering en de Staten-Generaal hebben plaats gehad en op de memorien tusschen die staatsmagten gewisseld, als waaruit zoude voortvloeijen, dat alleen daar, waar zulks in 1848 naar de wetten en reglementen in gebruik was, de godsdienstoefening buiten de gebouwen veroorloofd is verklaard.

Overwegende dat het in deze geldt de toepassing eener strafwet en dat niemand tot straf mag worden vervolgd en veroordeeld, dan op de wijze en in de gevallen bij de wet voorzien, en dat mitsdien de gronden en motieven, welke tot staving eener voordragt van wet zijn aangevoerd of tot aanneming daarvan hebben kunnen leiden, bij de toepassing der wet alleen in zoo verre mogen in aanmerking komen als zij dienstig zijn, om den zin en de strekking der bestaande wet te bepalen, doch geenszins om den tekst dier wet te verwringen of daaraan eenige uitbreiding te geven.

„Overwegende dat bij het tweede lid van art. 7 der Grondwet is bepaald, dat, behoudens de noodige maatregelen ter verzekering der openbare rust, de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen geoorloofd blijft, waar zij thans (in 1848) naar de wetten en reglementen is toegelaten, welke beperkte vergunning niet nog verder door den regter mag worden ingekort buiten en tegen de wetten en reglementen, op welke hier gewezen wordt, zoo als blijkbaar het geval zou worden, wanneer men het bewijs vorderde van een zonder interruptie plaats gehad hebbend gebruik door en sedert den jare 1848, of van eene speciale vergunning of magtiging der hooge regering tot het houden van zoodanige godsdienstoefening, daar toch, zoo als ook door den eersten regter te regt is aangenomen, art 45 der wet van 18 Germinal 10de jaar het verrigten van godsdienstige oefeningen of godsdienstplegtigheden buiten kerkgebouwen alleen verbiedt in steden, waar kerken van verschillende gezindheden zijn, en mitsdien in andere gemeenten toelaat, en dat alle twijfel omtrent die strekking der bedoelde wetsbepaling verdwijnt, wanneer men haar in verband beschouwt met artikel 1 der overeenkomst in gemelde wet van 18 Germinal 10de jaar opgenomen, waarbij als beginsel de openbaarheid van de eeredienst was aangenomen, mits zich gedragende naar de reglementen van politie, door de regering ter handhaving der openbare rust noodig geacht.

„Overwegende dat genoemde wet van den 18de Germinal 10de jaar bij keizerlijk decreet van den 22sten Junij 1810 in dit gewest is executoir verklaard en eerst bij artikel 14 der wet van 15 September 1853 *Staatsblad* n°. 102, behoudens de bepalingen bedoeld in art 11 van den grondwet, is afgeschaft en dat mitsdien art. 45 dier wet moet geacht worden tot de verordeningen te behooren bij artikel 167 2de lid der grondwet bedoeld, zoolang niet worde aangetoond, dat gezegde wetsbepaling inmiddels door eenige andere wettelijke verordening is afgeschaft, gewijzigd of vervangen.

„Overwegende ten aanzien van het beroep van het openbaar Ministerie op eene koninklijke bepaling van 23 April 1824, als op eene verordening, waarbij de openbare processien zouden zijn beperkt geworden tot die gemeenten in de noordelijke Provinciën, waar ze altijd zonder interruptie zijn gehouden, dat, evenzeer als bij het artikel 11 der wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het koningrijk bevolen is, regt te spreken volgens de wet, zonder in eenig geval hare inwendige waarde of billijkheid te beoordeelen, het volgens artikel 1 dier bepalingen den regter verboden is eene wet als verbindend te beschouwen zoo lang zij niet behoorlijk is afgekondigd.

„Overwegende dat de bovenbedoelde bepaling van den 23sten April 1824 noch in het Staatsblad, noch in de Staats-Courant immer is opgenomen, en dat zij alzoo niet, overeenkomstig het Besluit van den Souvereinen Vorst der vereenigde Nederlanden van den 18den December 1813 (Staatsblad 1814 no. 4) behoorlijk is afgekondigd; terwijl voor zoo verre het advies van den 12den Prairial 13de jaar zou kunnen geacht worden op dit geval toepasselijk te zijn, in casu geen de minste blijk aanwezig is, dat voormelde koninklijke bepaling aan de daarbij betrokkene gemeenten of personen is toegezonden of op eenigerhande wijze hoegenaamd ter hunner kennisse gebragt is.

Overwegende, dat mitsdien naar artikel 45 der wet van den 18 Germinal 10de jaar de openbare godsdienstoefening buiten de steden en alzoo in de gemeenten Gestel en Veldhoven toegelaten zijnde, het feit den geïntimeerden ten laste gelegd, van in den morgen van den 15den September 1855 in de genoemde gemeenten buiten gebouwen en besloten plaatsen openbare godsdienst te hebben uitgeoefend, noch misdaad noch wanbedrijf, noch overtreding daarstelt en zij te dier zake teregt bij het beklaagde vonnis van alle regtsvervolging zijn ontslagen:

„Regt doende in naam des Konings.

„Vernietigt het opgeworpen appel.

„Bevestigt het vonnis waarvan ten deze is geappelleerd en beveelt dat het geheel en volkomen beslag zal erlangen

„De kosten te dragen door den Staat.

„Aldus gewezen enz. den 18 December 1855.

In de zitting van den Gemeenteraad te Amsterdam heeft de heer Bosch v. Drakestein, ten gevolge zijner benoeming tot lid der arrondissements-regtbank te Amersfoort, zijn ontslag ingediend.

De Voorzitter deelt mede, dat Burgemeesteren en Wethouderen hebben bepaald, dat op Dingsdag 5 Febr. e.k., de verkiezing zal plaats hebben van vier leden voor den gemeenteraed, ter vervulling van de bestaande vacatures, als: van 2 leden aftredende in 1857, in de plaats der HH. v. d. Poll en Kooy, een aftredende in 1861 in plaats van den heer v. Iddekinge, een aftredende in 1859, ter vervanging van den heer Bosch v. Drakestein. De stembureaux worden zamengesteld als volgt: 1e bureau de hh. Berg, voorzitter, Corver Hooft en Santhagens; 2e bureau de hh. Cats Bussemaker, Boelen en van Vlissingen; 3e bureau de hh. Broms, Deutz en de Geer; 4e bureau de hh. G. Schimmelpenninck, Cool en Heije; de overige leden van den raad zullen als plaatsvervangers fungeren. In de bureaux waar geen wethouder zitting heeft, presideert het oudste lid in jaren. Bij de stemopneming zal het 1e bureau zijn hoofdbureau voor de verkiezing der twee in 1857 aftredende leden en het 2e bureau voor de overige leden.

Aan de orde is thans het rapport van de raadskommissie van 27 Sept. ll. (voor het equivalent).

De Raad heeft met 25 tegen 9 stemmen in beginsel aangenomen, dat de rijks-personele belasting, door de ingezetenen dezer stad, in andere gemeenten betaald wordende, bij het zoeken naar het vermoedelijk inkomen in aanmerking zal worden genomen; zonder hoofdelijke stemming is ook besloten, dat dit met deuren, vensters en haardsteden het geval niet zal zijn; met 31 tegen 3 stemmen is besloten, dat het wel zal geschieden met het mobilair, met 29 tegen 5 stemmen ook met de dienstboden en met 31 tegen 3 stemmen, ook met den aanslag wegens paarden.

Deze beginselen zijn gearresteerd in de hypothese dat het voorstel der kommissie zou worden aangenomen.

Heden avond ten 7 ure zal de beraadslaging geopend worden over het beginsel der kommissie, dat de plaatselijke directe belasting zal worden geheven op het vermoedelijk inkomen en over den daarbij in aanmerking te nemen maatstaf van dat inkomen, alsdan zullen ook ter sprake komen de voorstellen en plannen door andere leden ingediend.

Aan de redactie van het Handelsblad.

De beschouwingen, in uw veel gelezen blad van 8 dezer N°. 7511 over de aldaar genoemde „20 cents-kwestie" voorkomende, hebben mij overtuigd van de noodzakelijkheid, dat de zaak in haar geheel bekend zij en dus ook de inhoud van het voorstel door mij aan den raad gedaan; ik heb alzoo de eer u dit te doen geworden, met uitnoodiging om het, ter verduidelijking van hetgeen die beschouwingen als de op mij genomen taak hebben aangegeven, mede in uw veel gelezen blad bekend te maken, terwijl ik mij van iedere opmerking ten aanzien van die beschouwingen voorshands onthoudende, alleenlijk de lezers verzoek daarmede te vergelijken de diakonale adressen zelven, welke ik vroeger in de couranten medegedeeld heb gezien.

Mijn voorstel is van den navolgenden inhoud:

»De ondergeteekende, overwegende, dat uit de ingediende adressen van den *Algemeenen Kerkeraad der* »*Nederduitsche Hervormde Gemeente* alhier, van Regenten van het *Roomsch Catholiek Armkantoor* en van de »*Diakonie der Evangelisch-Luthersche gemeente* alhier (*); »*duidelijk gebleken* is, hetgeen tijdens de beraadslagingen »over de *verordening regelende de geneeskundige armverzorging ter dezer stede* alleenlijk vermoed kon worden, »dat de kerkelijke armbesturen der meest talrijke gezindten binnen deze stad *niet bij magte* zijn, om te voldoen »aan de bepalingen vervat in art. 20 en 22 *lit. d*, der »verordening, zoo als die, *in afwijking der vroeger bepaalde* »*grondslagen*, bij amendement zijn aangenomen;

»Dat de wet, *regelende het armbestuur*, uit haren *aard* »en volgens haren *zin* en *letter* niet alleen geene bepalingen inhoudt, om de kerkelijke armbesturen te *noodzaken* tot betaling van *zoodanige* gelden, maar in tegendeel alle betamelijke vrijheid aan hen ook in dit opzigt »uitdrukkelijk heeft toegekend.

»Dat bij deze verklaring dier kerkelijke armbesturen »het *onvermijdelijk* gevolg zal zijn, dat talooze behoeftigen, ten wier aanzien eene opname in de gasthuizen »*dringend vereischt* mogt worden, daarvan verstoken zullen blijven.

(*) Sedert de indiening van het voorstel is daarbij nog gekomen het adres der Diakonie van de *Hersteld-Luthersche* gemeente alhier, inhoudende eene adhaesie aan het eerstgenoemde adres

»Dat *zoodanige* toestand zou zijn *tegen het belang der* »*stad* zelve en *tegen het doel eener goede geneeskundige* »*armverzorging*, welke de *verbetering* van den *algemeenen gezondheidstoestand* en de *breideling van epidemien* »beoogt.

»Dat door deze uitdrukkelijke verklaringen *bij het nemen van raadsbesluit onbekende en nu overwegende* »redenen zijn gebleken, welke het, *in het belang van* »*zoo vele arme burgers*, raadzaam doen achten, om *te* »*volharden bij de oorspronkelijk door den raad vastgestelde grondbeginselen*.

»Heeft de eer voor te stellen:

»Art. 20 *a* te wijzigen als volgt: »ter kostelooze ver»»pleging, behoeftigen, die hetzij door eigen inspanning, »»hetzij van *kerkelijke armbesturen of andere* liefdadige »»corporatien," enz.

»En in art. 22 te doen wegvallen de litera *d.*"

Ontvang, enz.

AMSTERDAM, 9 Januarij 1856. F. F. KARSEBOOM

Aangaande de aan het garnisoen te 's Hage verstrekte toelage, welke weder zoude zijn ingetrokken en in plaats daarvan eene portie brood aan ieder man zou worden uitgereikt, verneemt men dat zulks niet plaats zal hebben maar de toelage, zoo lang de duurte der rations zulks vereischt, zal verstrekt worden. (*N.*)

De uitgever der *Amersf. Ct.* heeft in zijn verhoor voor den regter van instruktie, op 5 jl. verklaard, dat hij niet is de schrijver van het artikel in de *Amersf. Ct.* van 14 December, jl. ter zake waarvan door den heer Luyben tegen hem is aanklagte gedaan, maar dat hij desniettemin de verantwoordelijkheid wegens gezegd artikel op zich neemt.

'S HAGE, 10 Jan. Bij arrest van het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland is de persoon van F F. C. Reimers, schuldig verklaard aan diefstal door middel van overklimming gepleegd bij nacht, in het kantoor van den heer J. van Hoboken van Cortgene, te Rotterdam, met inklimming, uit- en inwendige braak. Hij is te dier zake veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van acht jaren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Jan. Het trekt zeer de aandacht dat, terwijl alle berigten over onderhandelingen spreken, en elke tijding op meerdere of mindere vredeskans betrekking heeft, zoowel in Rusland, als in Engeland en Frankrijk de krijgstoerustingen op grootsche schaal worden voortgezet. In alle arsenalen en oorlogshavens heerscht een onbeschrijfelijke drukte en wordt dag en nacht aan allerlei materieel gearbeid.

— Volgens partikuliere brieven uit St.-Petersburg hoort men thans in alle kringen aldaar de meening uiten, dat, daar nu de gansche bevolking des uitgestrekten rijks onder de wapenen is gebragt om het tegen een vijandelijken inval te verdedigen, de oorlog met den meest mogelijken nadruk moet voortgezet worden; wijders dat bij de ontzaggelijke hulpmiddelen, welke Rusland nog bezit om zijne vijanden het hoofd te bieden, en de voordeelen, welke zijne troepen eerst onlangs op nieuw in Azië op de Turken behaald hebben, men de tegenwoordige vredesvoorwaarden met verachting moet van de hand wijzen. Daarbij heerscht nog in Rusland het geloof, dat in alle oorlogen welke dit land heeft gevoerd, hoe ongunstig de kansen ook in den beginne waren; de gesteldheid des lands en de volharding van het volkskarakter, eindelijk de zege aan de regtgeloovigen verzekerd hebben. Het behoeft wel niet herinnerd te worden, dat de geestelijkheid geen gelegenheid verzuimt, om het volk in deze meening te versterken. Hoezeer intusschen het handelsverkeer en daarmede de welvaart, door den tegenwoordigen oorlog in Rusland ondermijnd wordt, blijkt onder anderen uit de omstandigheid, dat nu ook de stoombootmaatschappij op den Dnieper ontbonden is, zijnde dit reeds de vijfde onderneming van dien aard, welke in andere deelen des rijks te gronde is gegaan.

— De politie van Vannes heeft eenige dagen geleden in een fontein een groote hoeveelheid kopergroen gevonden. Men weet niet welk doel die boosaardige poging tot vergiftiging eener geheele gemeente plaats heeft gehad. Gelukkig heeft het kopergroen, zoo als uit een scheikundige analijze bleek, niet lang genoeg in het water gelegen om kwade gevolgen te hebben.

— Heden hebben het 39ste regement van linie en de twee bataillons van het 50ste, die geen deel aan het feest van 29 Dec. genomen hebben, hunne intrede in deze stad gedaan.

Die troepen waren heden morgen, ten half twaalf ure op het plein van de Bastille vereenigd.

Op bevel des Keizers, heeft de generaal Niel zich aan het hoofd van deze troepen geplaatst. De geheele linie van de Boulevards, de rue de la Paix en het plein Vendôme waren versierd, even als dit den 29 Dec. het geval. De triomfboog op het plein der Bastille die

van de Porte Saint-Martin waren tot dit doel bewaard gebleven.

De kolonne kwam te een ure op het plein der Tuilerieën, waar zij door den maarschalk Magnan werd opgewacht, die haar in orde van bataille plaatste, vlak tegenover het paleis.

Eenige oogenblikken later steeg de Keizer te paard en liet de troepen de revue passeren. Z. M. was omringd door een talrijken staf, in welken men de generaals Canrobert, Bosquet en Florey opmerkte. De Keizerin verscheen op een balkon, om getuige van deze revue te zijn.

Aan alle onder-officieren, korporaals en soldaten van het 39ste en 50ste regement was eene buitengewone toelage van 2 fr. soldij, toegekend.

Even als de regementen, die den 29sten Dec. hun plegtigen intogt hebben gedaan, hadden ook deze deel genomen aan alle vermoeijenissen in de Krim. Hun uitwendig voorkomen bewees genoeg wat zij geleden hadden. Zij werden op hun togt naar het plein der Tuileriën met alle teekenen van geestdrift, door onze bevolking begroet.

— De *Moniteur* behelst een uittreksel van bescheiden, door de Porte voorgelegd aan de gemengde kommissie van toezigt op de aanwending der gelden, welke de turksche schatkist onder borgzegging der westersche mogendheden te Londen opgenomen heeft. De slotsom dier bescheiden is, dat de Porte den oorlog zuinig heeft gevoerd, en met weinig buitengewone hulpmiddelen in de behoeften van het krijgswezen voorzien heeft, zijnde in acht en twintig maanden slechts eene som van 7,400,000 pond sterling boven de gewone uitgaven besteed om een leger van minstens 250,000 man op de been te houden, terwijl de Porte in den tijd van twee en een half jaar, die sedert de oorlogverklaring verloopen zijn, geen enkele buitengewone belasting uitgeschreven, en van hare europeesche geldschieters slechts 3,100,000 pond sterling ontvangen heeft.

Ook wordt in die stukken door het Turksche gouvernement gezegd, dat de bevolking met bewonderenswaardige bereidwilligheid de lasten des oorlogs draagt, en dat het ministerie van oorlog aan de kommissie maandelijks specifieke rekening zal doen van de door haar beschikbaar gestelde gelden.

— De Sultan is voornemens den Keizer prachtige geschenken te zenden, als een sabel met diamanten versierd, twee rijdzadels van edelgesteenten schitterend en een snoer kostbare paarlen voor de Keizerin.

— De heer Lejeune, sekretaris van de fransche legatie in Perzië, gaat naar Téhéran ter ratifikatie van het traktaat tusschen den Schach en Frankrijk.

ENGELAND.

LONDEN, 7 Jan. De *Morning-Advertiser* deelt eenige bijzonderheden over generaal Williams, den heldhaftigen maar ongelukkigen verdediger van Kars mede. Generaal Williams is niet in Engeland, maar in engelsch-Amerika en wel in nieuw-Schotland geboren. Hij kwam in Engeland om dienst te nemen in de artillerie. Gedurende vele jaren bleef hij als kolonel in het Oosten voornamelijk in Turkije en Perzië, en werd eerst onlangs tot generaal bevorderd. Hij is zeer bedreven in de oostersche talen; in 1829 was hij, zoo als zooveel andere engelsche officieren, meer tegen dan voor de Turken. Een belangrijke bijzonderheid is dat hij gedurende verscheidene jaren op den voet van vertrouwelijken omgang met generaal Muravieff, wiens krijgsgevangene hij thans verkeerd heeft.

— De *Liverpool Albion* wil weten, dat admiraal Dundas feitelijk zijn ontslag heeft ingediend en elke deelname aan de toekomstige operatiën in de Oostzee heeft van de hand gewezen. Hij verklaart het niet eens te zijn met de plannen der admiraliteit en schildert Kroonstad als onneembaar. Hetzelfde zegt hij van Helsingfors en hij verklaart Sweaborg tegen zijn beter weten te hebben aangevallen. Het blad vraagt, hoewel het aan het gerucht eenig gewigt hecht, zich zelf toch af, hoe het komt dat admiraal Dundas in weerwil van dit alles, aan den krijgsraad zal deelnemen.

— De salons der diplomatie en van de hoogere aristokratie zijn sedert eenige dagen door een visitekaartje, dat op eene verkeerde plaats afgegeven was, in opschudding gebragt. Prins Dolgoroucki had bij zijne aankomst uit St. Petersburg aldaar aan een bediende van het hotel de *Keizer van Rome* waar hij zijn intrek genomen had een aantal visitekaartjes ter hand gesteld om die de aldaar wonende voorname Russen af te geven. Die man ging dadelijk op weg en gaf onder anderen ook in het hotel van de graven Stakelburg, die met den franschen gezant in een en hetzelfde hotel woont zulk een kaartje aan den portier af, welke het in de kanselarij liet brengen. In die kanselarij is een bijzonder persoon aangesteld, wiens taak het is de visitekaartjes te sorteren en daaruit die aan den baron de Bourqueney ter hand te stellen welke beantwoord moeten worden; als zoodanig kreeg laatstgenoemde den ook het kaartje van Prins Dolgoroucki. Onder de tegenwoordige omstandigheden moest een visitekaartje van zulk een aanzienlijken Rus, in het hotel van de fransche ambassade groote verwondering baren en aanleiding geven tot het vermoeden, dat daar eene confidentieele toenadering van het kabinet van St. Petersburg onder schuilen kon. De baron de Bourqueney ten minste schijnt niet vreemd aan dat denkbeeld geweest te zijn; althans hij liet dadelijk inspannen en reed naar den *Keizer van Rome* om de beleefdheid van den prins met een bezoek te beantwoorden, vond dezen echter niet te huis en liet een kaartje achter. Men kan denken hoe verbaasd Prins Dolgoroucki was toen hij bij zijne tehuiskomst het kaartje van den franschen gezant vond. Hij kwam op hetzelfde denkbeeld als dezen namelijk, dat Frankrijk achter den rug van zijn geallieerde eene toenadering tot Rusland beoogde kleedde zich onmiddelijk in zijne uniform en reed nog dienzelfden dag naar de Bourqueney. Tot hiertoe is het feit bewezen. Wat beide diplomaten met elkander gesproken hebben, tot welke verklaringen het van beide kanten gekomen is, hoe zij gescheiden zijn, — daarover zwijgt de geschiedenis en het zal voor de nakomelingschap bewaard blijven zich het hoofd te breken over de vraag of de eventueele sluiting van den vrede al of niet met deze toevallige bijeenkomst van de Bourqueney en Dolgoroucki in verband staat.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Jan. Men wil hier weten dat de zending van kolonel Manteuffel ten doel heeft om Oostenrijk te polsen of die Staat bereid zou zijn om Pruissen bij te staan, in het geval dat het op eenig punt aangevallen werd. De kolonel heeft een langdurig onderhoud met prins Gortschakoff gehad en is aan 's Keizers tafel genoodigd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 Januarij.

BEVALLEN (9 Jan.): J. M. Bos, geb. Helt, Z. - O. W. Backer, geb. Alewijn, Z. - G. T. H. Koler, geb. Hoelen, D.

OVERLEDEN (6 Jan.): S. E. Ameshoff, 30 j. - G. C. Smit, 44 j. — (6 Jan.): P. de Jongh, 84 j. - A. M. Helmsing, geb. van Bavel, 66 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	pCt.	9 Jan. 4½ u. gebl.	10 Jan. 4½ u. gebl.		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62 1/16	62 1/16	a 62 3/8	
Dito Dito	3	74 1/8	74	74 5/16	
Dito Dito	4	92 7/16	92 1/8	92 3/16	
O. I. Leening 1844	4	92			
Amortis. Syndik.	3½	89 3/4			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	100	100		
Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank			132		
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	50 5/16			
Frankrijk, Obligatiën	3	60 1/2			
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	21 1/2	21 9/16	21 5/8	21 11/16
Dito	3	39 1/2	39 1/2	39 5/8	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	34 11/16	34 7/8	35	34 15/16
Coupon-Bewijzen		4 5/8	4 5/8		
Amortisable Schuld		6 7/8	6 15/16	6 15/16	6 7/8
Portugal, te Londen	3	41 5/8	41 5/8	41 3/4	41 13/16
Dito Uitgestelde			19 1/2		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	100	100		
Dito Dito 1828 en 1829	5	99 5/8	99 5/8		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	80 1/8			
Dito	4½	86	86		
Dito bij *Hope*	4	74 1/4	74 1/4		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4		78 1/8		
Dito bij id. 5de Serie	4	72 1/2			
Certifikaten te Hamburg	5	79 3/4			
Inschrijving in Assignat.	6	8			
Certifikaten van dito	6	87			
Polen, Certifikaten	4		67 5/8	67 1/2	
Dito Aand. met Lot. fl. 500		140			
Oostenrijk, Metalliek	5	63 1/2	63 7/16	63 9/16	63 9/16
Dito Nationale	5	66 3/8	66 7/16	66 3/8	66 5/8
Dito Nieuwe 1847	2½	32 3/8	32 1/2	32 3/8	
Dito 1851 en 1852	2½	32 3/8	32 1/2	32 3/8	
Dito Nieuwe 1852	5	75 3/4	73 1/2	[illegible]	73 5/8
Dito 1854	5	73 3/4	73 1/2	73 3/4	73 5/8
Ween. Bank bij *Gollen C°.*	5		69 3/8		
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		f 271	270	271	
Pruiss. Aand. 1854	3½	195 3/4			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		1 1/2	1 1/2		
Dito Orig.			1 5/16		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	3		100 1/8		
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5	97 3/8	97 1/2		
Dito 1843	4½				
Mexiko	3	19 3/8	19 5/8	19 7/16	
Dito Onbepaalde	3	19 5/16	19 5/8	19 7/16	
Peru	4½				
Grenada, à £ 100	2½	18 5/8	18 9/16	18 5/8	
Dito Uitgestelde		6 9/16	6 9/16		
Ecuador à £ 100		3 1/4	3 1/4	3 7/16	3 7/16
Venezuela, à £ 100	4¼	25 5/8	25 3/4		
Dito Uitgestelde	1½				
Grieken, te Londen	5				

N. 5 pc. Stieglitz 81 1/8; O. 5 pc. id. 79 5/8, Gren. onb. 18 9/16, 5/8. Ven. onb. 25 1/4; Ecuador onb. 3 1/4, 7/16; Coup. Ecuad. 43 1/2, 3/4.

Binnenlandsche fondsen waren heden prijshoudend. Spaansche fondsen vervolgde hunne vooruitgaande beweging. Van de overige vreemde fondsen valt niets te vermelden, dan eene kleine verbetering in Portugal.

Koers van het Geld. Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 3/8	Livorno	2/m	f 39
»	zigt	» 55 7/8	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.69
»	zigt	» 55 1/2	Weenen	6 w.	» 81 1/2
Madrid	3/m.	» 241	Augsburg	»	» [illegible]
Cadix	»	» 241	Frankfort	»	» 98 1/2
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» [illegible]
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 5/16
Lissabon	»	» 41 1/4	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 41 1/4	»	zigt	» 11,77 1/2
Genua	2/m.	» 45 5/8	Rotterdam		[illegible]

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN

Metalliek	f 26,75	a —	Pruissische	f 34 3/8	a —
Napelsche	- 26,35	,, —	Spaansche	- 2,42 1/2	,, —
D. v. in £St.	- 11,72 1/2	,, —	Hamb. Russ.	- 34	,, —
Eng. Russen	- 11,72 1/2	,, —	Russ. in Z. R.	- —	,, —
Fransche	- 55 1/2	,, —	,, Pap. ,,	- —	,, —
Belgische	- 55 1/8	,, —	Pools. in Fl.	- 27	,, —

Nat. Met. f 29.85. Spanje Buitenl. f 11.70. Portug. f 11.72½.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70	a 9,80
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,75	» 11,85
» Pistolen	» 9,55	» 9,65
Stukken van 20 Francs	» 9,30	» 9,40

Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11 à 11½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Krooner.	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	» 1,77
Zilver 1000 à 980	f —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1855.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Januarij	57,649	f 53,659,35	f 18,284,72½	f 71,944,07½
Februarij	58,212	» 46,237,35	» 27,299,16½	» 73,536,51½
Maart	72,525	» 65,510,20	» 32,203,54½	» 97,713,74½
April	86,792	» 81,870,—	» 15,133,18½	» 97,003,18½
Mei	103,341	» 94,612,85	» 16,645,23	» 111,258,08
Junij	111,153	» 105,636,90	» 16,571,20	» 122,208,10
Julij	123,911	» 117,515,95	» 15,817,08	» 133,333,03
Augustus	121,725	» 110,470,15	» 16,502,98½	» 126,973,13
September	100,480	» 85,036,85	» 15,597,08	» 100,640,93
Oktober	77,665	» 67,882,50	» 14,203,35	» 82,085,85½
November	70,112	» 61,081,—	» 15,893,43½	» 76,974,43½
December	65,288	» 54,638,45	» 21,408,22	» 76,046,67½
Totaal	1,048,803	f 945,197,75	f 224,570,—	f 1,169,767,75

De opbrengst over 1854 was » 1,135,[illegible],26½

Door den raad van administratie van voornoemde maatschappij is aangekondigd, dat coupon N°. 18 van de aandeelen in de geldleening, f 1,500,000, verschijnende 15 Januarij e. k., alsdan betaalbaar is gesteld bij de Associatie-Cassa.

NEDERL. RIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1855.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Mei	48,153	f 57,107,92½	f 13,370,60	f 70,[illegible],52½
Junij	52,765	» 64,212,27½	» 13,[illegible]	» [illegible],13½
Julij	104,738	» [illegible]	» [illegible]	» 103,[illegible],22
Augustus	88,633	» 120,830,99½	» 16,369,43	» 137,200,42½
September	69,998	» 93,838,07½	» 15,965,15	» 109,803,22½
Oktober	56,751	» 72,003,80	» 18,704,13	» 90,707,93
November	43,468	» 57,518,85	» 20,797,71	» [illegible],56
December	44,197	» 57,555,92½	» [illegible]	» [illegible],94½
Totaal	477,073	f 609,815,51½	f 139,920,37	f 749,735,96½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 53¾. Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 95¼. Spanje 1—3 pc. 21¾. Binnenl. 3 pc. 35¼; Romeinen 5 pc. 81¼; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66½.

PARIJS, 10 Jan. Fransche 4½ pc. 91,50; 3 pc. 62.90; 3 pc. Spanje 34¼; id. 1¼ pc. 21¼; 5 pc. Met. 81; Rom. Leen. 81¼.

MADRID, 9 Jan. 3 pc. Schuld 36,75, id. 1¼ pc. 22.90.

LONDEN, 10 Jan. Consols 86⅝. 3 pc. Spanje buitenl. 34½; 1¼ pc. dito 21⅞; Comité-Bewijzen 4⅝; Passive 6⅞. 5 pc. Russ. 96; 4½ pc. dito 85. 4 pc. Holl. 91¾; 2½ pc. id. 63½; 5 pc. Sardinië 81. Brazilië 99; 4½ pc. Peru 74½; Grenada uitg. 6½; id. Werk. 19¼; 3 pc. Mexico 19½; Turkije —; 4 pc. Portugal —; Ecuador 3; Wissel op Amst. —.

WEENEN, 10 Jan. Met. 5 pc. 73¾; id. 4½ pc. 63¼; Bank-Aktiën 888; Wissel op Londen 10.52; Amst. —; Parijs 129½; Goud 15; Zilver 10½; Nieuwe Leening 93¼.

BERLIJN, 10 Jan. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 95½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6. [illegible] Parijs 79¾; Amst. —; Weenen 142¼; Petersburg [illegible]

HAMBURG, 10 Jan. Spanje 3 pc. [illegible]

Rusl. 3 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —, Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 10 Jan. 5 pc. Met. 66; 4 pc. Spanje binnenl. 21⅝; id. 3 pc. 34¼; Wissel op Londen 3, m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

ANTWERPEN, 9 Jan. *Granen* blijven hooger gestemd, doch zonder belangrijken handel. Amerikaansche Rogge *f* 14½.

Koffij. Biervan zijn verkocht 1047 balen St. Domingo ex *Elisabeth Dennison* en 115 balen ex *Undine*

Van *Harst* vonden ca. 700 vaatjes bruine Amerikaansche koopers. — Van *Rijst* zijn 1000 balen gepelde Rangoon en 750 balen gepelde Arracan verkocht. Het artikel blijft ferm. Van Carolina zijn ca. 15 Tierces verkocht.

GALATZ, 31 December. *Granen.* Maïs. P 175; Tarwe Braïla 340 P. Beide artikelen vast. De thermometer staat 2°. Rheaumur onder Nul. De Donau is vol ijs.

NEWYORK, 26 Dec. *Katoen* vast. De aanvoeren in alle havens bedragen thans reeds 1250/m. balen. Uitgevoerd 680/m. balen, waarvan naar Engeland 420/m. balen. Te New-Orleans is de markt levendig; middling 8⅝ a 8¾ c.; Gemeen tot goed middel mud 6¼ c. hooger.

Granen. Tarwa met matige vraag. Rogge voor Export 1.31.

Vrachten vast. Geld overvloedig à 7.30. Fondsen flaauw. Koers op Londen ¼ c. lager.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 10 Jan. Hövig, Louis, Batavia, l. v. Brouwershaven.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT

Op Maandag 14 Januarij, 's avonds ten vijf ure.

1. Huis, Achterh. en Erve, O. Z Achterburgwal, K 475. — 2. Huis, Achterhuis, Tuin en Erf, Hartenstraat, LL 192. — 3. Pakhuis en Erf, Lauriergracht, FF 240. — 4. Dito, Realengracht, VV 105. — 5. Dubbel Pakhuis en Erve, Vierwindenstraat, VV 129 en 128. — 6. Pakhuis en Erve, Prinsen-Eiland, VV 207. — 7. Huis, Achterhuis en Erve, Brouwersgracht, SS 523. - 8. Een ledig Erf, Brouwersgracht, in den Kurkensnijdersgang; te zamen in slag. — 9. Pakhuis en Erve, Damrak, G 342. — 10. Twee Huizen en Erven, Laurierstraat, FF 95 en 96. — 11. Drie dito's, Laurierstraat, in den Hammengang, FF 98 à 100. — 12. Drie dito's, naast de voorgaande Perceelen, FF 101 à 103. — 13. Huis, Tuin en Erve, Haarlemmer Houttuinen, UU 135. — 14. Huis en Erve, Handboogstraat, D 289. — 15. Dito, N. Z. Achtesburgwal, G 32 — 16. Huis, Achterhuis en Erven, Dwars-Boomsloot, O 407. — 17. Een in aanbouw zijnde Pakhuis en Erve, Lijnbaansgracht, OO 512. — 18. Twee vierde in een kapitaal, groot *f* 8000, Inschr. Grootb. 2½ pc. Werk. Schuld, bezwaard met Vruchtgebruik, waarvan de Vruchtgebruiker 65 jaren oud is.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redaktie van den »Tijd, N.-H. C."

Vergun mij een woordtjen van bescheiden protest in te leggen tegen eene uitdrukking voorkomend in uw n° 2638 (van 2 Jan. ll.). In de heusche aankondiging van den door mij bij-een-gebrachten »Almanak" voor het jaar 1856, wordt, ter gelegenheid der vermelding van Prof. Davids bijdrage over de afbeelding der Heiligen, het volgende gezegd: »Met verbazing zullen velen, die met deze studie minder gemeenzaam zijn," lezen: dat het hoogstwaarschijnlijk is, dat St. Cæcilia niets met het orgel of de muziek gemeen had. Ziedaar dus in eens de toonkunstenaars van hun beschermheilige verstoken."

Deze regels, waaraan door opname in de kolommen van den »Tijd" eenig gezach wordt gegeven, mag ik niet onweersproken laten. Ik ben verre van den schrijver te verdenken van gebrek aan welwillendheid; ze komt te duidelijk op meer dan eene plaats van zijne recensie door; maar ik moet hem, tot mijn leedwezen, rangschikken onder de »velen, die met deze studie minder gemeenzaam zijn"; tot mijn leedwezen. — immers daar was een tijd, dat de ikonografie minder eene »studie" was, voor »velen" ontoegankelijk, dan wel een opvoedingselement voor schier het gantsche volk en het geliefdste voorwerp van zijn kunstzin. Thands, helaas, moet het erkend worden, dat er eene vrij groote mate van vreemdelingschap in de katholieke heldengeschiedenis en hare traditioneele typenleer toe behoort, om uit de woorden van Prof. David te kunnen opmaken, dat de »toonkunstenaars nu van hun beschermheilige verstoken" zijn.

Dat zijn de toonkunstenaars in geenen deele. In de derde noot, die aan bl. 103 is toegevoegd, wordt uitdrukkelijk aangegeven, dat Prof. David hier slechts de *uiterlijke* betrekking als twijfelachtig voorstelt, die de H. Cæcilia op de muziek en het orgel had; maar dat doet niets tot de verheven beteekenis en het volle recht van haar patronaat.

In de meeste patroonschappen, en vooral in die over kunsten en bedrijven, vallen tweërlei betrekkingen op te merken tusschen den patroon en de beschermden: eene uiterlijke of meer stoffelijke, en eene inwendige of geestelijke over-een-komst. Het is juist de geestelijke zin der patronaten, die er zulk eene hooge schoonheid en belangrijkheid aan bijzet; dit was iets, voor welks bevatting het hart van Marnix van St Aldegonde te eng en te materiëel was, al had hij een scherp oog, en vooral een scherpe tong: en daarom bespot hij in zijn »Byencorff" dat gene wat hij niet verstaat.

Eenige voorbeelden zallen mijne stelling verduidelijken: ik hecht aan die stelling intusschen zoo veel waarde, en ben zoo zeer overtuigd, dat zij de sleutel is tot eene der rijkste schatkamers van christelijke wijsgeerte en poëzie, dat ik veel liever hare onomstootelijkheid met eenige honderden legenden, dan met deze enkele trekken bewijzen zoû.

Waarom is St Joseph de patroon der timmerlieden? Om dat het Evangelie zegt, dat hij een timmerman was. Zoo denkt Marnix en de zijnen; en er is waarheid in: men heeft den uiterlijken band genoemd, die de timmerlieden zich onder de schutse van Jesus' heiligen voedstervader doet stellen; maar er is veel meer. Onder de traditiën, die in oude dagen omloop hadden, behoorde er ook eene, die vooral de scheppingskracht van onzen Zaligmaker, nog tijdens zijne kindsheid, hulde bracht. Zij verhaalt van het *leven*, dat sommige voorwerpen onder de aanraking zijner heilige vingeren als van zelve aannamen; van de wonderdadige hulp, die hij zijn pleegvader in diens aardschen arbeid bewees, door het volmaken en vercieren van de werkstukken zijner handen. 't Is of de overlevering hier een zinnebeeld wil geven van de verheven »Schepping" Gods, en ons wil herinneren, hoe »niets van al wat er gemaakt is, gemaakt is zonder het Woord", en hoe Christus in de Profetiën wordt voorgesteld als spelende voor het aanschijn des Vaders, bij de wording der aarde. Daarom dus, om te maken en te arbeiden met Jesus-zelven, met den maker van Hemel en aarde, vereenigden de timmerlieden zich in den geest met Jozef.

De HH. Crispinus en Crispinianus waren, ja, een tijd lang schoenmakers: maar wat zochten vooral de ambachtslieden in deze voorgangers? De modellen van nederigheid en ijver in de dienst van God. Crispinus en Crispinianus waren hoogaanzienlijke Romeinen, die ter prediking van het H. Evangelie naar Gallië togen, en daar het allernederigste werk, het bekleeden der voetzolen van hunne minste medemenschen, ter hand namen, om »een stil ambacht" te hebben. Inmiddels werd hun winkel een tempel van nieuw bekeerden.

De H. Eligius was goudsmid, maar hij bearbeidde oneindig liever reliquieschrijnen dan feestschalen, om dat hij de heerlijkheid van Gods Huis beminde.

De H. Thomas, Apostel, is patroon der architekten. Waarom? Om dat hij gebouwen gemaakt heeft? Neen, juist om dat hij *geen* gebouw heeft gemaakt. 't Was hem door den indischen Koning opgedragen: maar hij bereidde den Indiërs, dien hij het Evangelie verkondigde, een »paleis" in de »Woningen des Vaders", Daarboven, en was voor de aardsche paleizen onbezorgd.

De H. Joannes Baptista is patroon der kleedermakers. Waarom? Juist om dat hij, voor alle kleed, een dierenvel droeg.

Zoo is de H. Cæcilia de patronesse der toonkunstenaars, om dat zij van de aardsche muziek geen werk maakte, en in heur harte »zong" dat zij eener hemelsche reinheid deelachtig mocht blijven. Toen de speellieden hare bruiloft vierden, werd zij opgetrokken door het hemelsche lied der Engelen Want de muziek en poëzie zijn de kunsten die de christen volken zich voorstellen als zich onophoudelijk openbarende voor het heilig aanschijn Gods in den Hemel. Daarom geeft Bendemann, in zijne »Kunsten aan de bron der poëzie", der Toonkunst een straalkrans op, en haren zusteren niet. Dát zoû inderdaad der christelijke toonkunst onwaardig zijn, slechts tot patronesse te hebben eene heilige persoon die het orgel gespeeld had; neen, daar moest meer bijkomen, of daar moest iets beters in de plaats komen: en dat is de tedere kuische Cæcilia, eene uitblinkende gestalte te midden van het choor der maagden, dat van eeuwen tot eeuwen Gode lof zingt voor den Throon des Lams, en die inderdaad met de muziek dezer waereld niets anders gemeen heeft, dan dat zij, zoo zeer als eenige andere beschermheilige, ons opwekt om altijd het aardsche aan het hemelsche te verbinden, en het eerste, ook het dusgenoemd schoonste, te verwerpen als het met het laatste, met het eenig wezenlijke, niet kan samengaan.

Ontvang, enz.

J. A. ALBERDINGK THIJM.

Amsterdam,
des feestdaags van S. Goedula, 1856.

Voor de Syrische Missie.

Uit 's Bosch van A. Z. *f* 10.

Advertentiën.

(1679) Bevallen van eene *DOCHTER*, C. A. VAN TOMPUTTE, geliefde Echtgenoote van

J. B. H. BAX.

ROTTERDAM, 9 Januarij 1856.

1678. Te AMSTERDAM is den 7den Januarij 1856, in den hoogen ouderdom van ruim 87 jaren, overleden HELENA VAN DER MAAS, Weduwe van Zaliger CASPARIS VAN LOTTOM; diep betreurd door hare kinderen, behuwd- en kindskinderen.

H. VAN LOTTOM R. C. P.
Uit aller naam

Men vraagt in een **R. K. Instituut**, een **SECONDANT** van dezelfde geloofsbelijdenis en van een onbesproken gedrag, die de geschiktheid bezit, om met jonge lieden uit den fatsoenlijken stand te kunnen omgaan. Opgave van ouderdom, bekwaamheid enz., per *franco* brieven, onder letter W. aan den Boekhandelaar N. VERMEULEN te Arnhem. (1677)

(1680) Bij de Boekhandelaars J. S. DE HAAS, C. L. VAN LANGENHUYSEN en B. LENFRING, is te verkrijgen:

De Almanak voor 1856,

van de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo. Prijs 15 Cents.

Wordt niet in commissie verzonden, maar moet voor rekening ontboden worden.

De Zalf en Pillen van Holloway, een zeer aanbevelenswaardig middel tegen de *roos*. K.... M....., te *Bolsward*, leed sedert vele jaren aan deze ongesteldheid en sedert 9 maanden was hij bijna blind en doof daarvan. Hij raadpleegde onderscheidene geneesheeren deswegen, doch de ziekte verslimmerde van dag tot dag en bragt eindelijk zijn leven in gevaar. Zijn goede geest echter verliet hem niet; een zijner kennissen bragt hem eene groote dosis zalf en pillen van Holloway; hij gebruikte dezelven, en de uitkomst was zoo voldoende, dat hij in twee weken tijds, het gezigt en het gehoor weder verkreeg en twee maanden daarna volmaakt hersteld was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75; *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1 85 *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L J GROOTENDORST, depothouder te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244 *holloway's Etablishment.* (1660)

(1669) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, zijn voorhanden en bij hunne gewone correspondenten verkrijgbaar:

Over de Oude en Nieuwe Scholen, door J. W. KARL, uit het Hoogduitsch . . . . *f* 0.6[illegible]

Geschiedenis der Katholieke Kerk, door CL. SIEMERS, uit het Hoogduitsch vertaald en bewerkt door een R. C. Priester . . . . *f* 0.90

Trésors Cachés dans les œuvres de St. François de Sales, par le Père J. M. FÉLIX SIMOUNET, 460 pag. gr. 18°. . . . . *f* 1.00

La Réligion dans le temps et dans l'éternité, par Mgr. GAUME, 242 pag. gr. 18°. . . . . . *f* 0.80

Tractatus de parocho ubi et de Vicariis parochialibus necnon Monialium, Militum et xenodochiorum Capellanis, auctore D. BOUIX, 8°. . . . . . . *f* 3 50

Catéchisme de Constance, entrétiens familiers en forme de Catéchisme d'un Curé de campagne avec la jeunesse. 4 vol. 12°. *f* 4.00

Mémorial du Prédicateur ou recueil des divers sujets du dogme et de la morale catholiques appropriés à la chaire, par l'abbé HABERT, 2 vol. 8°. *f* 6.7[illegible]

Le Saint Évangile de J. C., expliqué en méditations pour chaque jour de l'année, par le R. P. ANT. BOISSIEU S. J. 3 vol. 12°. . . . . . . *f* 3.0[illegible]

En zijn bij denzelfden van de pers gekomen:

De Navolging van Christus, naar den Latijnschen tekst, door P. L. VAN KESSEL, K. Pr. Nieuwe herziene druk, met gebeden onder de H. Mis, Litaniën voor elken dag der week en Oefeningen voor de H. Kruisweg, 474 pag. in 24° in basaan . *f* 0.6[illegible]

Volksboek ten tijde van de veertigdaagsche Vasten of dagelijksche Overwegingen over het lijden van Jesus door den Eerw. Pater IGNATIUS, Passionist . *f* 0.[illegible]

De tarwe der uitverkorenen of Bereidingen en Dankzeggingen voor en na de H. Communie, door CL. AROISENET . . . . *f* 0.[illegible]

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.